

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Beliczay-ut 9. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyitvatartásban egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felalós szerkesztő:

Ifj. Krecsmárik Endre.

KIADÓHIVATAL:

Beliczay-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fill.

Uncili, smuncili és a lepényevés.

A majomi eredetre való visszaütés ijesztő módon kezd jelentkezni a társadalmi élet hihetetlen primitív-tásaiban. A közgazdasági haladás tagadhatatlan, de a szellemi és erkölcsi élet sok esetben annyi elfajulást és oly majomi ábrázatot mutat, melytől még a Tahiti sziget vadjai is megrettennének.

A mai kultúremler szórakozása sokszor hasonló az agyalágyult öreg emberekéhez, akik, bár valamikor lángelmék lehettek, de agyvelejük ad-trófiája folytán kigyerek módjára festett fabábukkal s „áljfel jancsik“-kal szórakoznak. És ez a paralizált állapot a szellemi élet zürzavaros, forrongó világában ijesztő módon kezd terjedni. Ott a költészet például. Ki ne ismerné ugyan az Ady-féle irodalmi paralizist? Vajszivü kritikusok vért izzadnak, amíg csak egy keservesen gyenge érvelést is kitudnak találni ezen lehetetlen költői irány létjogosultságának és komolyságának bizonyítására.

Ott van a szinműirodalom. Még emlékszem élénken arra, hogy például Szarvason is néhány évtizeddel ezelőtt a szarvasi közönség és a diákság számára ünnepnapot jelentett, ha pl. a szinkörben Bánk bánt adták. A diák-helyen ifju, ifju hátán tolongott. S az a lelkesedés? A nemesebb és tisztább eszmei körökért való csodálatosan szép és nagy lelki finomultságra valló rajongás? A mai diákság hozzájuk képest közönséges barlanglakó.

Hazafias, komoly, a lelki élet fehéres küzdelmeit reprodukáló darab helyett malacság és hülyeség kell. Őszintén bevallom, hogy a bumeranggal játszadó, pipaszárlábu ausztráliai vad jut az eszembe, mikor elnézem, hogy kopaszodó s váltók sulya alatt hullámos hátú családapák s 5

zsebkendőre szoruló, hintáslegény-galléru diáksuhancok micsoda csodás extázissal zengik még félálomban is, hogy: „Uncili, smuncili“. Akárcsak a bozótos sűrűségben vad pápuák az „uj! uj! kukuk“-ot. Minél több artikulálatlan ordítás, csinnadratta bum! és látványos scenirozás annál óriásibb a siker. A szöveg az teljesen mellékes. Azaz, hogy minél disznóbb és hülyébb, annál jobb a szimili-kultúremler számára. Éretlen és tapasztalatlan emberek módjára a külsőségeken lovagolunk, mint a juhász a számaron.

Az értelmi és erkölcsi tartalom nem lényeges, fő a külső parádé. Ahol alkalom nyílik grófokkal, bárókkal, hercegekkel parolázni, ott tolongnak egymás hátán a parvenü majmok. Telerakják magukat selyemmel, puderrel, ajkpirosítóval és csillogó-villogó ékszerekkel. min a polinéziai vadak, akik hogy jómódjukat fitogtassák, orrukot, fülüket, ajkukat, lábukat karperecekkal aggatják tele s kitágított lyuku fülcimpájukba, hogy nagyobb legyen a parádé, pipát, gyufát, kést is beleaggatnak. Szörnyen izléstelen a mai ember. Argentínai nyilvános házakból behozták Európa legműveltebb államaiba az ocsmány „Tangó“ táncot. Roszjarovicz meg tudja mondani, hogy milyen, mivel ő a budapesti táncakadémián tanulta. Valószínűleg hasgörcsöket kaphatott tőle. Nem művészet, de állati ledérség s rőfös, sőt kilométeres bárgyuság kell a „moral insanyti“-be pottyant kultúrnyomorékoknak.

Krémer Sándor szinigazgató a néplélek kirünő ismerője lehet szintén. Igaza van igazgató ur; nálunk a népnek, a publikumnak lepényevés, zsákbaftás, kabaré, sistergő, sustorgó rakéta kell. Mert ezt megérti és ez megüti az ő igényeinek nivóját. Csak a programból még ki tetszett felejteni a rogyásig való ivást és a kártyát,

pedig ez ami társadalmi érvényesülésünk két legnagyobb hatalma, legfontosabb eszköze. Legyen tehát a jelen idő a kultúra diadalünnep. Ordítsuk tele torokkal, büszkén és önérzettől duzzadva, a bokorban bujkáló pápuákkal együtt: uj! uj! kuku! vá, evá nye! „Hurrah! Civilizáció!“

Az ev. főgimnázium és az áll. leányiskola évi értesítője.

Szarvas nagyközség legelső s gyönyörűen fejlődő tanintézetének, az ev. főgimnáziumnak egyévi működését olvashatjuk igaz lelki örömmel a 132 oldalas értesítőben. Hatalmas tantestület, csupa kiváló tanerőkből álló, élükön a finom és intelligens emberek prototípusával, a nagy tudású s bölcs tapasztalatokban gazdag igazgatóval, Mocskonyi Józseffel.

És ez a tanárikar nemcsak az iskola falai között állja meg helyét, de a társadalomnak is munkás, értékes tagjai. Avagy szó nélkül hagyhatjuk-e a Dr. Nemes által vezetett szabadlyceum tevékenységét, vagy Mendöl Lajos vallásos estélyit, vagy Mocskonyi József leányegyesületi ténykedését s poétai s egyéb irodalmi munkásságát stb. Sok tekintélyes tisztség betöltői a főgimnáziumi tanárok a társas életben is.

Pénzintézetek, egyesületek s hasznos társasmozgalmak vallhatják munkatársakul e tanfériakat. Sikerekben gazdag, értékes munka, lüktető kulturális elevenség jellemzik e dicső multtal bíró intézetet.

Az előttünk fekvő értesítő méltó diszét képezi az elején levő értekezés. „A történet tanítása“ címen Dr. Neumann Jenő dicséretes szaktudással bilincseli le élvezetes előadásával az olvasót.

A statisztikai adatokból megtudjuk, hogy az intézetnek 17 működő

— **Huszonöt és 45 éves tanítói működés.** Nem vagyunk személyvalogatósak s nagy elismeréssel kell megemlékeznünk *Palkovics Mihály* és *Brózik Lajos* szarvasi ev. tanítókról is, akik szintén ezen évben ünnepték tanítói működésük 25 éves jubileumát. Róluk és *Piliszkay János* kollégájokról csak megemlékezett legalább az ev. egyháztanács. De mit szóljon ezen ünneplésekhez az ev. tanítóképző nyugalomba vonuló kiváló és elismerten jeles tanítója, *Margócsy Gyula*, ki 45 éve nevelte és oktatta a gyermekeket becsületes lelke odaadó buzgalmával istenfélelemre és hazaszeretetre és sok hasznos ismeretre? Alighanem az erkölcsi törvények, az emberi méltányosság diktálják azt, hogy a legnemesebb munkában kidőlt embereket kifacsart citromként kell félredobni. Így jutalmaznak idelent.

— **Uj táncok.** Vannak, akik előtt nem ismeretlen a két legújabb tánc, a tusztes és a vonsztes. Rossz nyelvek azt mondják, hogy mindkettő magyar tánc, csak svábosan ejtik ki, nevezetesen „tusztes“ annyit jelent, hogy „tudsz többet“ viszont a „vonsztes“ azt jelenti, hogy: „van több“.

— **A békési egyháznak zsinati kiküldöttei.** A békési egyházmegye pénteki közgyűlésén zsinati képviselőül *Veres József* esperes és *Bikádi Antal* orosházi ügyvéd választották meg.

— **Kutba esett.** Egy tekintélyes megyei lapból vettük az alábbi sorokat: Kunszentmárton—körösladányi vasut kérdésénél *Mezőberény Szarvassal* karöltve kijelentette, hogy neki nincs szüksége az új vonalra, el lehet nélküle és nem is hajlandó a tervbevett vasut költségeihez egy fillérrel sem hozzájárulni. A vonalba eső *Öcsöd*, *Békésszentandrás*, *Köröstarcsa* és *Körösladány* egyhangu lelkesedéssel megszavazta a hozzájárulást, csak ez a két nemzetiségekkel telített község mondta ki a lengyelek híres kifejezését a „nye pozvolim“-ot. Ő miattuk az a szép es életrevaló terv kutba esett.

— **Iskolalátogatás beszűntetése.** Az elemi iskolák látogatását a békési egyházmegyei közgyűlés beszűntette, tekintettel a költségekre. Mint értesülünk, *Nikelszky Zoltán* képzői igazgató ezen határozatot megfélebezte.

— **Gyakorlóiskolai tanítói állás.** A képzővel kapcsolatos gyakorlóiskolai tanítói állás e héten kerül betöltésre.

— **Egyházi gyűlés.** Az orosházi ág. h. ev. egyház legutóbbi közgyűlésén zsinati képviselőül dr. *Bikádi Antalt* és *Kelló Gusztáv* szarvasi lelkészt jelölte meg. A mi igazgató-lelkészünk iránt megnyilvánuló kitüntető bizalomhoz gratulálunk. *Kelló Gusztáv* értékes és hivatásos egyházférfit az ilyen kitüntetésre.

— **Vége a gyufaoldat-tragédiáknak.** A törvény értelmében július 1-től kezdve foszforos gyujtót nem szabad árusítani s így a szerelmökben csalódtak életben maradása egy népszerű mérge kivonása folytán 10⁰/₀-al javult. Megjegyzendő, csak a sárga foszfort zárták ki a gyufagyártásból, ellenben a vörös foszfor tovább is alkalmazásban marad. Ez a foszfor változat azonban teljesen ártatlan anyag az emberi szervezetre, ugyszintén a legújabb gyufákhoz használt „foszforszeszkviusulfid“ is. Ezekből minél többet iszik valaki, annál egészségesebb lesz, vagyis inkább kutyabaja sem lesz tőle, akárha maltert szopogatna. Istenem, manapság még öngyilkosnak is nehéz lenni.

— **Lemondás.** A békési ev. egyházmegye nagytekintélyű felügyelője, *Haviár Dániel* az elmúlt pénteken *Tótkomlóson* tartott közgyűlés alkalmából felügyelői tisztségről, a tapasztalt bizalmatlanság folytán lemondott. A közgyűlés határozata értelmében testületileg fogják megkérni lemondása visszavonására. Az egész közgyűlés különben impozáns módon adott kifejezést *Haviár Dániel* iránti bizalmának. Ezen ügyre különben még visszatérünk lapunk legközelebbi számában, mivel egy ilyen társadalmi viszonyainkra nagyon jellemző és tanulságos ügy felett egyszerűen napirendre térni lehetetlen.

— **Hintáslegények, mint divatkirályok.** Ne merje mondani senki, hogy Szarvas nem halad. Hozzánk is eljutott a kihajtott szélű ingdivatja. Eddig csak a városligeti hintások és az amerikai zsákhordó munkások viselték, de most az olajöld diágyerektől kezdve még a gólyasoron tul levő egyetemi és nem egyetemi arany-iffak is ilyen inget hordanak. Mint halljuk, a legújabb férfidivat az lesz, hogy minden elegáns ifju egyik lábaszárára magyar nadrágot s amerikai sportcipőt, másik lábaszárára pedig szoknyát és faggyus csizmát huz és lekváros gombóc helyett fűrészpóros tenniszlabdákat kell nyelniök, fehér gláce kesztyűben s erőben egészségben.

— **Helyreigazítás a zsinati kiküldötteket illetőleg.** Lapunk múlt számában tévesen békési egyházmegyei felügyelőválasztásáról szóllottunk, holott zsinati küldöttek jelöléséről volt szó a legutóbbi ev. presbiteri gyűlésen *Liska János* községi felügyelő és *Kelló Gusztáv* ig. lelkész nagyon méltányos tapintattal a szarvasi ev. egyház részéről *Haviár Dániel* egyházmegyei felügyelőt és *Veres József* esperest ajánlották a jelölésre. Ellenben *Medvegy György* *Bikády Antal* orosházi ügyvédet és *Kelló Gusztáv* ig. lelkészt ajánlotta. A titkos szavazás ez utóbbi kettőre adta legtöbb szavazatát.

— **Akarja, hogy cipője mindig jó formában maradjon?** Ugy *Demetrovics Józsefnél*

készítse azt, aki nemcsak technikailag tökéletes munkát ad, de valóságos művészi szempontból is fejlett érzékkel, izléssel felel meg minden követelménynek, amelyet ez iparágban a szükségletek előírnak. Az ő kiváló szakmabeli tudása már meg is győzte a szarvasi közönség legszélesebb rétegeit is, úgy hogy, rövid itt tartózkodása alatt csaknem mindenki, a kinek különös igénye van, őt keresi fel megrendelésével.

— **Veszedelemes túlzás.** Lapunk legutóbbi számában a „Színészet“ c. rovatban a szintársulat bájosan eleven művésznőjéről, *Antal Erzsiről* a szini kritikus azt írta, hogy néha túlzásokba megy. Ez a megjegyzés a mi szedőnket annyira elkészerítette, hogy a kritikát zárjelek között korigálta. Mi nem mertük ami mindenható szedőnk szigorú korigálását törölni, mivel rettegünk szörnyü haragjától. Szini kritikusunknak is tulajdonképen az volt a célja a túlzást illető megjegyzésével, hogy *Antal Erzsikét* figyelmeztesse arra, hogy ha tulságig kedves lesz, akkor még a szedőnk is szerelmes lesz bele s faképnél hagy minket. Mi azonban csak nem állhatunk neki lapot szedni? A túlzás tehát nem kritika, de a legnagyobbfoku dicséret volt nagyságos szedő úr! (A szerk.)

— **Felülfizetések nyugtázása.** A főgimnáziumi tanuló ifjuság által 1913. június 12-én rendezett jünialis alkalmával felülfizettek: *Haviár Dani* 4 K-t, *Tolnay Ferenc* 1 K-t, *Chovan Károly* 1 K-t, *Keszthelyi Kálmán* 1 K-t, dr. *Salac Aladár* 1 K-t, *Ponyický Kálmán* 2 K-t, *Szabó János* 1 K-t, *Marosi Róbert* 1 K-t, *Müller Károly* 1 K-t, *Eraclna Lajos* 8 K-t, *Sall Károlyné* 2 K-t, *Saskó Sámuelné* 1 K-t, dr. *Takács Gusztávné* 1 K-t, *Ungár Jánosné* 1 K-t, dr. *Déri Henrik* 1 K-t, *Papp Ernő* 1 K-t, *Gerlei Jenő* 1 K-t, dr. *Dancs Szilárdné* 2 K-t, *Dispiter János* 20 fillért, *Privler Pál* 40 fillért, *Perczel János* 10 K-t. A nemesszivü adakozóknak ez uton is köszönetet mond a Rendezőség.

— **Az érettségi és tanítóképesítői vizsgálatok eredménye.** Az ev. főgimnázium érettségi vizsgálatára az elmúlt csütörtökön ért véget fényes eredménnyel, amennyiben 27 vizsgázó közül jelesen ért 5, jól érett 7 és egyszerűen érett 15. Bukás egyáltalában nem fordult elő. Két női érettségiző is volt *Bugyis Cica*, ki jelesen érett s *Déri Erzsébet*, ki jól érett lett. A vizsgálobizottság elnöksége ugy a kormány, mint a püspök részéről a legnagyobb meglegedésének adott kifejezést az ifjak kitünő készütsége felett. Hasonlóan is igen szép eredményü a képzői képesítői vizsga, mely szerdán nyert befejezést. A vizsgálatához

tanára van, azonkívül egy egészség-tan tanára és három más felekezeti vallás tanára. Az 1912—13. tanévben beiratkozott 385 tanuló, kik közül 364 nyilvános, 21 pedig magántanuló volt. A növendékek fogyása a felsőbb osztályokban volt érezhető. Ezt azonban ellensúlyozta az I. b. osztály megnyitása. A tanulók javarésze iparos és földmives szülők gyermeke. Az előmenetelt illetőleg 29 jeles, 75 jó, 183 elégséges és 78 elégtelen osztályzatu tanuló volt. Vizsgálatot tett 365 növendék, közöttük 6 leány is. Vallás szerint volt ág. h. ev. 216, ev. ref. 25, róm. kath. 74, gör. kel. 9, unitárius 1, izr. 40. Nyelv szerint magyar: 358, német: 2, tót: 5.

Őszintén kívánjuk eme nagyfontosságú alföldi főgimnáziumnak tovább virágzását a hazai közoktatás és nemzeti nevelés javára.

A szarvasi m. kir. áll. polg. leányiskola szintén fényes sikerrel működő helyi tanintézetünk, nagy buzgalmu, lelkes ambícióval eltelt tanári karral, melynek vezetője a kiváló agilitásáról ismeretes népszerű és szeretetnek örvendő igazgató, Weinberger Fanny. A tantestület társadalmi tevékenysége legintenzívebb módon a „Leányegyesület“ keretén belül nyilatkozott meg, de más téren is sok hasznos mozgalom fűződik az ő lelkes munkásságához. A rendkívüli népes iskola tantestülete 8 tanerőből áll. Van azonkívül 3 óraadó tanára és négy hitoktató.

Az elemiiskolai tanerők száma 2. A polg. iskolai és kézimunka-tanfolyam növendékeinek száma év végén 169 volt, az elemiiskolai növ. száma pedig 146. Vallás szerint legtöbb ág. ev. volt, aztán róm. kath. és izraeliták.

Nyelv kettő kivételével mind magyar. Legtöbb gyermek iparos szülők gyermeke, továbbá tisztviselő és kereskedő szülők leányai. Illetőség szerint tulnyomóan helybeliek. A tanulmányi előmenetel igen örvendetes. A polgárlista növendékek közül sikerrel vizsgázott 144 növ. javító vizsgát tesz 44 növ. osztályt ismételt I. Az elemiiskolában sikeres vizsgát tett. 138 növ. javító vizsgára utasított 8 növ. osztályismétlésre I. További sikert kívánunk a lelkes, buzgó munkához.

H I R E K.

— **Sikerült vizsga.** *Krecsmárik* Gyula joghallgató, Budapesten a m. kir. tud. egyetemi vizsgálobizottság

előtt az első szigorlatot az elmúlt héten szép sikerrel tette le. Az ambiciózus ifju Dr. *Pongrácz* Jenő előkelő fővárosi ügyvéd irodavezetője. Sikeres vizsgájához őszintén gratulálunk.

— **Esküvő.** Fényes esküvő volt Szarvason az elmúlt kedden. ifju *Haviár* Dániel, békési tb. főszolgabíró, *Haviár* Dániel volt országgyűlési képviselő egyházmegyei felügyelő fia vezette oltárhoz *Renglovich* Lujzát, *Renglovich* Jánosnak, az „Árpád“-szálloda volt bérlelőjének leányát. Az ifju párhoz és az örömszülőkhöz sok meleg gratuláció érkezett.

— **Helyettes lelkész.** Az elhalálozott ev. lelkész, *Zvarinyi* János helyére a lelkészi teendők ideiglenes ellátásával egy negyedévre *Mendöl* Lajos főgimn. vallásnált bizták meg 200 korona tiszteletdíjjal. Az elhunyt lelkész özvegye dec. 8-ig élvezi férje fizetését és a lakást.

— **Lelkészcseré.** A *Klár* Béla nyugdíjaztatása folytán megüresedett nagyszénás. ág. h. ev. lelkészállást vasárnap töltötték be a nagyszénási hívek. A választáson, mely délelőtt 10 órakor vette kezdetét, *Veres* József főesperes és *Haviár* Dániel egyházmegyei felügyelő elnöklete alatt *Zoltán* Emil budapesti segédlelkészt választották meg.

— **Helyettes tanári állásra pályázat.** A főgimnáziumnál szeptemberben megnyitott párhuzamos osztály (II. b. osztály) szükségessé tette egy másik új tanárerő alkalmazását, aki helyettes tanári minőségben lesz megválasztva. A pályázat július 7-én jár le. Az illetőnek matematika-fizikai szakra szóló képesítéssel kell bírnia.

— **Tankönyvíró lelkész.** A Szarvason jól ismert egykori pusztaföldvári, jelenleg nagykarolyi ev. lelkész, *Rédey* Károly kitűnő tankönyvíró is. Az ev. tantestület nemrég egyhangulag elhatározta, hogy „Bibliai történetek“ a mintaszerű tankönyvét az elemiiskolákban bevezetik. A községi iskolák szintén megvalósítják e jeles tankönyv bevezetését.

— **Kirándulás a mágocsi uradalomba.** Mint megbízható forrásból értesülünk, a híres gróf Károlyi-féle több száz holdas, országhírű megyei Mágocsi-féle szőlőtelepre a szarvasi tanítók s a tanítóképző növendékei és tanárai szept. hóban tanulmányi kirándulást rendeznek.

— **Kitüntető ajánlás.** Mint örömmel és jóleső büszkeséggel értesülünk, az aszódi ev. gimnázium a zsinati kiküldötteket illetőleg szavazatait, szinte meglepő kitüntetésképpen *Mocskonyi* József szarvasi főgim. igazg. tanárra adta. Szép bizonyítéka annak, hogy a kiváló egyéniségű igazgató az ország tanítói között is nemcsak örvendetes és jól megérdemelt népszerűségnek, de nagy tekintélynek is örvend. Gratulálunk.

— **Leégett tanya.** Az elmúlt csütörtök reggel Dr. *Sziráczy* János szarvasi ügyvéd halásztelki tanyájának épülete leégett. A szarvasi tűzoltók a tűz lokalizására kivonultak. A kár biztosítás révén megtérül.

— **Helyszini tárgyalás a vilányvilágításra vonatkozólag.** A mezőturi vezeték és a helyi hálózat terveit a község még régebben felterjesztette jóváhagyás végett a kereskedelmi miniszterhez. A miniszter a felterjesztésre azt válaszolta, hogy a jóváhagyás előtt helyszini tárgyalás alapján állapítja meg azokat az óvintézkedéseket, amelyek a közhasznú telefon és táviró hálózat üzembiztonsága végett szükségesek. A helyszini tárgyalás június 19-én volt Mezőtúron és rajta a kereskedelmi minisztert *Lázár* Lipót posta- és távirdai műszaki tanácsos képviselte.

— **Vissza az elmekórházba.** *Lestyan* Goda János szarvasi jómódu parasztagda a gyulai elmekórház lakója volt. Hozzá tartozói azonban kivették, mert drágálották a kórházi ellátást. Otthon azonban három ápoló sem birt vele. úgy hogy a szerencsétlen embert megint csak vissza kellett vitetni az elmebeteg osztályára. Évekkel ezelőtt neki is a Körözsbe vészett a leszakadt jégkövetkezésben egy algimnázista fia. A megháborodott ember senkit sem tűr maga mellett s rögeszméje, hogy ő báró.

— **Elefánt mint könyvtáros.** A bpesti állatkert reumas ifju elefántja, „Nelli“ kisaszszony, egy kis szekeret fog nemsokára körülhuzni a délelőtti órákban az állatkertben s e szekéren kölcsön kapható érdekes olvasni valók lesznek. Hazánk önértetes könyvtárosai minden közösséget megtagadtak — bár elég udvariatlanul — női kollégáikkal szemben s határozott eljárásukkal megadták a kegyelemdőfést a haldokló lovagkor számára.

— **Népünnepén.** *Krémer* Sándor szinigazgató a szarvasi és környéki közönség számára ma délután népünnepélyt rendez az Erzsébet-ligetben. A rossz időre való tekintettel azonban a tervbe vett népünnepélyt a jövő vasárnapra halasztották el.

17 növendék járult, kik közül kitünő képesítést nyert 5 növendék, jelesen képesített 3, jól 5. Elégséges képesítésü nem volt. Bukott 4, és pedig 2-en két tantárgyból 2-en pedig egyből. Ugy a kormányképviselő, mint a püspökhelyettes legteljesebb elismeréssel szólottak az intézet fokozatos fejlődéséről, a tanári kar és az igazgató fáradhatatlan, sikeres munkásságáról szaz ifjuság szép előmeneteléről

— **A m. kir. kereskedelmi tanárképző intézet** a jövő iskolai évre 25 új hallgatót vesz fel. A gymnásiumi, reál, vagy felső keresk. iskolai érettségi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket augusztus 25-ig kell benyújtani a tanárképző igazgatóságához (Budapest, Muzeum-körut 6. Egyetemi bölcsészeti kar.)

Középszkolai tanári alapvizsgát (magyar-német, matematika-fizika, földrajz kémia) tett pályázók előnyben részesülnek. A folyamodók szeptember 2-án mutatkoznak be a tanári kar előtt. A tanárképző tagjai a felvétel után az egyetem bölcsészeti karára iratkoznak be. Itt folyik a tanárképző minden előadása is.

A felvétel korlátozásának előnye az, hogy a hallgatók tanulmányaik befejezése után azonnal társaságokhoz jutnak. A tanárképző tájékoztatóját kívánságra ingyen küldi szét az igazgatóság. (Budapest, Muzeum-körut 6. II.)

Színészet.

Szombat és vasárnap este, Aranyossy Annuska debreceni művésznő vendégszerepelt. Krémer Sándorról nem mondhatni, hogy valami nagyon kimagasló vendégszereplőkkel lepne meg bennünket. Aranyossy Annuska kedves nő, ügyes játékos, de bizony gyenge hanggal. A társulat bármelyik főbb szereplő színésznője kiállja vele a versenyt mindenkor. A „Tatárjárás“-ban különben Mogyoróssy önkéntest kreálta. Bartos a főhadnagy szerepében kiváló volt. Kallós az altábornagy nehéz, fárasztó szerepét bravurosan játszotta. Mikes Margit a báróné szerepében brillírozott. Berényi Wallenstein félszeg alakját frenetikus hatást keltő sikerrel s kitünő humorral személyesítette. A többiek is igen jók voltak.

Vasárnap délután a „Hófehérke“ története gyönyörködtette a gyermekeket, este pedig negyedszer az „Aranyeső“, ismét nagy sikerrel.

Hétfőn zónaelőadásként Gárdonyi népszerű darabját, a „Bor“-t játszották. Összhangzatos, temperamentuós játékot produkáltak mindnyájan.

Kedden Henry Bernstein életigazságokban gazdag, gyönyörű színműve az „Ostrom“ került színre. Tartalmas darab lévén, csak korlátozott számú közönség volt jelen. A politika aljas eszközei megrázó bonyadalmak közepelt juttatták kifejezésre ama megbecsülhetlen életigazságot hogy *ha alattomos, aljas váddal illetnek, a névtelen gazembert legelőször is barátaid között keresd.* És ez a gyönyörű, okos életigazság rendkívül beválk a mi társas életünkben is. Margittai és Dezséri Emma. Kallós Józseffel oly

művészi triumvirátust alkottak eme darabban, amilyennel csak a legelső színpadokon találkozhatunk. Bánhid, Földes, Berényi, Bárdossy kifogástalanok.

Szerdán csekély érdeklődés mellett régiségtári darabként került elő a valamikor nagyon felkapott „Vig özvegy.“ Legtökéletesebb játékot produkáltak Antal Erzsé és Mikes Margit. Antal Erzsé bájos játékaival kedves zengő hangjával most is magával ragadta a hallgatóságot. Mikes Margit és Cseh Ferenc remek énekekkel szereztek igaz élvezetet. Bárdossy játéka kifogástalan, de az éneke? Ezt a szerepet Bartosnak kellett volna kiosztani. Szabadkai és Berényi csupa humortól csillogtak egész este. Általában igen sok jó alakításban gyönyörködhetünk ezen estén.

Csütörtökön egyik legérdekesebb s legérlelkeesebb művésznő, Dezséri Emma jutalomjátéka volt, a híres „Herceg“-darabban, a „Gyurkovics lányok“-kal. A kiváló talentumu művésznő „Mici“ szerepét játszotta csupa bájjal és természetes kedvességgel. A közönség lelkesen ünnepelte s virággal halmozta el. Az anya szerepében Kertai vált ki pompás játékkal. Szőke, Bánhid, Fabró elegáns finom művészetüket ragyogtatták. A férfiak Margittai, Földes, Kallós, Bárdossy, Faragó, Bartos Berényi egymással versenyeztek a sikerben Földes Horkay Feri szerepét kitérő derűtséget keltően játszotta igaz művészettel, ugy Margittai is a féltékeny ezredes. Úgyes volt Bárdossy is és a többiek. A kis számú közönség pompásul mulatott egész este. A cigánybanda ügyesen utánozta a legnotóriusabb tapasztó zenészeket. Ki kell emelnünk a zenekar pompás játékát, melyet több ízben ismételni kellett a közönség egyhangú óhajára. Zajos taps homorálta a preiz zenejátékot Még egyet. Olykor nem ártana a szerep pontosabb betanulása. Egykét művészt emiatt határozottan javító vizsgálatra kellene utasítani.

Pénteken harmadszor a „Limonádé ezredes.“

Szombaton pedig nálunk először „Tengerész Kató.“

Cigányprimás!

„Aranyeső“ dupla gramofon hanglemezek azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sírni“, „Futóbolond“, „Temetés volt a faluban“ stb. Darabja 2:50 fill. — E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül csakis

Wagner

„Hangszer-Király“-nál kaphatók. — Budapest, József-körut 15. *Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási választékban darabja csak 60 fill.* Legolcsóbban javít! — Lemezcseré *ingyen!* Kérjen nagy fényképes árjegyzéket. — *Ovás!* Figyelem a „Wagner“ névre és a 15. házszámra.

Meghívó.

A „Békésszentandrás Takarékpénztár Részvénytársaság“-nak 25 éves fennállása és Lederer Rudolf ur elnökségének 25 éves évfordulója alkalmából 1913 július hó 6-án délután 4 órakor Békésszentandrason, az intézeti ház termében tartandó

Díszközgyűlésére

a t. részvényeseket ezennel meghívom.

B.-szentandrás, 1913. június 21.

2—2

gróf Bolza Géza.
társelnök.

Hirdetmény.

A Macóéri és zugi hegyközség területén gyakorolható vadászati jog 1913. évi július hó 7-ik napján délután 3 órakor Sápiski János Csáki-utca IV. ker. 269. számú házában 1913. évi december hó 1-ső napjától 1920. évi január hó 31-ig évi 2 hónapon keresztül gyakorolható és pedig december hó 1-jétől január hó 31-ig terjedő 6 évre nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 25% -át bánatpénzül készpénzben letenni, a hegybíró kezeihez, mely összeg a legtöbbet ígérő által 30 nap alatt egy évi bérösszeggé kiegyesítendő.

Kelt, Szarvason. 1913. június hó 18-án.

2—3

Harmati János
hegybíró.

Szabászati tanfolyam.

Paszka Vilma urnő fővárosi szabász és varrás tanítónő július hó 1-től III. ker. Jókai Mór utca 62. szám a két hónapig tartó szabászati és varrási tanfolyamot nyit.

Jelentkezni már lehet ugyanott.

1—3

Eladó föld.

A szentesi határban Szépe Lajos örökösének (Királyság 4. szám) 97 hold (Jurinák-féle földből való) tanya-földjük örök áron eladó. — Értekezni lehet Szentesen, Kissér-ut 54 sz. alatt Labádi Istvánnal.

1—3

Názeladás.

Négy szobából, egy konyhából, egy nagy pincéből a hozzátartozó összes mellékhelyiségekből, szép virágos és veteményes kertből, külön baromfi udvarból álló ház szabad kézből azonnal eladó.

Feltételek megtudhatók e lap kiadóhivatalában.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

6-32

csakis ez a valódi

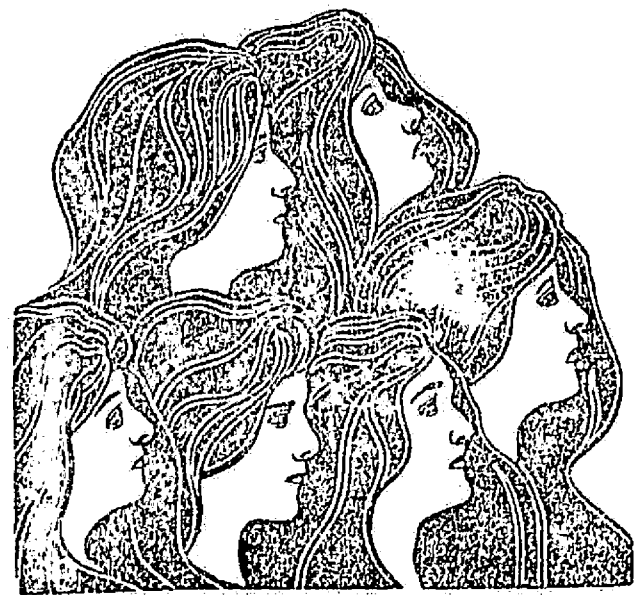
kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerházakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi de sokszor utánzott JOHAN MARIA FARINÁ Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Eladó ház.

Orvosnak teljesen megfelelő és biztos megélhetésű helyen álló új lakóház mely ál egy rendelő három lakó szoba nyitott és üvegezet tágas folyósóból egy nagy konyha, speiz, mosókonyha, kamra, pince a lakás központi fűtésre berendezve szép 336 □-öles gyümölcs fákkal kifásított telek azonnal eladó.

4-4 Cim a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Van szerencsén a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

Elektrotechnikai vállalatom

rövidesen megnyitom.

Villamos berendezéseket szakszerűen készítek. Nagy raktárt tartok villamos csillárokból.

Gyulai Jenő,

vizsgázott elektrotechnikus.

Megfelelő tűzlethelyiséget keresek.

7-12 Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Hirdetmény.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a Körösön levő uszódákat megnyitottam, a következő fürdő-órák szerint:

A főgimnáziumi uszódában:

Reggel 4 órától 7 óráig	—	—	férfiak
7 órától 9 óráig	—	—	hölgyek
9 órától 11 óráig	—	—	férfiak
11 órától 12 óráig	—	—	A Bolza grófnők
Déli 12 órától fél 2 óráig	—	—	tanári családok
D. u. fél 2 órától 3 óráig	—	—	a helyben időző diákok
D. u. 3 órától estig	—	—	hölgyek

A zöld fürdő reggel 4 órától esti 10-ig mindig a férfiak rendelkezésére áll.

Fürdő árak a régiék.

Miután már e nyáron kétszer jött be élőviz, így az a legkellemesebb üdülést adja.

A mélyen tisztelt közönség számos látogatásáért esedezik

Kitünő tisztelettel:

Konrad János

3

Felhívás.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a mai modern kor igényeinek megfelelő

villanszerelési vállalatot

és nagyválasztéku

csillár- és lámpa raktárt

még e hó folyamán (a Szarvasi Hitelbank épületében) megnyitom.

Saját érdekében felkérem a n. é. közönséget, mielőtt szükségletét beszerezné, **ne mulassza el raktárom megtekintését** és a szerelésekre vonatkozólag **arájajlatot kérni.**

Már előre is biztosítom, hogy úgy az árak, valamint a munka pontosságáról garantálok.

Tisztelettel:

Láng Lajos

elektrotechnikai vállalkozó.

3-8

Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített

MARGIT-CRÉME SZAPPAN

legjobb arckenőcs. 2-3 nap alatt ifjítja és szépíti az arcot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások bőratka (Mitesser) ráncok, kiütések ellen

Margit-Créme pártlan szer bőrpattanások, wimmerlik, arc- és kézvörösség, napbarnítás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez rögtön felveszi és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy egy szeplővel, vagy májfoltokkal fedett arc 2-3 nap alatt fehérre lesz.

Margit-Créme teljesen ártalmatlan, nem zsíros, az arc nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A földes-féle Margit-Créme ára: nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor. Margit-pouder fehér, rózsav. créme színben 1.20 kor. Margit-szappan darabja 70 fillér. Csakis akkor valódi, ha minden egyes doboz **GUTORI**

Földes Kelemen gyógyszerész ARAD

brattal és címerrel ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk!

Raktár: SZARVASON:

Bugyis Andor

7-15 Csábrády János gyógy.

Reggelizés előtt félpohár Schmidt ha uer-féle Használata valódi áldás gyomor-bajosoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi KESERÜVIZ

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fill.

Nagy üveg 60 fill.

Kapható helyben és környékén minden gyógyszerházban és jobb fűszerüzletben. 16-100

Egy jó karban levő használt zongora

csakis tiszta hanggal azo-
nali megvétele kerestetik.
Tudakozódní e lap kiadóhivatalában.
2-2

Eladó birtok.

Csongrádmegye, Nagymágocs
községhez tartozó szarvasi ha-
tár mellett fekvő

2181 katasztrális hold

kiterjedésű Józsefszállási gaz-
daság folyó évi október hó
elsőtől teljes felszereléssel

örök áron eladó.

Értekezni lehet az Uradalmi jó-
szágigazgatóságnál Kom p o l t.
U. p.: Kál, (Heves megye).
Vasutállomás: Kálkapolna.

Közvetítők kizáratnak és nem díjaz-
tatnak. 3-3

Tyükszem,

börkeményedés, szemölcs 48 óra
alatt eltűnik a „CANNABIN“ hasz-
nálata után. Üvegje 1 kor., postadíjjal
1.40 kor. Három üveg bérmentve 3 K.

Excelsior

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-,
láb- és hónaljzizadást. 1 doboz
1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 do-
boz bérmentve 3 kor.

Hizlalásra legalkalmasabb
40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen
300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkal-
mazható azonfelül baromfi, borjúk, mar-
hák, ökrök és lovaknál 4³/₄ kiló ára,
mely hónapokig elég 5 kor. 80 fill.
utánvétellel bérmentve.

Utánvétellel vagy a pénz előzetes bekül-
dése mellett küldi:

Dr. Fleisch „Korona“-gyógyszertára
GYŐR 99. 2-14

FONTOS!

„Hez“ kölnivíz 1 üveg 50 fillér, 3 üveg
1 korona 30 fillér.
„Hez“ kölnivíz 1-2 liter 3 korona, „Hez“
kölnivíz 1 liter 5 korona 50 fillér.
„Hez“ kölnivíz szappan 1 drb. 60 fill.,
3 drb. 1 korona 60 fillér.

Küldi: „HEZ“ illatszertár B.-pest.
VIII. ker. Losonczi-utca 13. szám.
Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve. 8

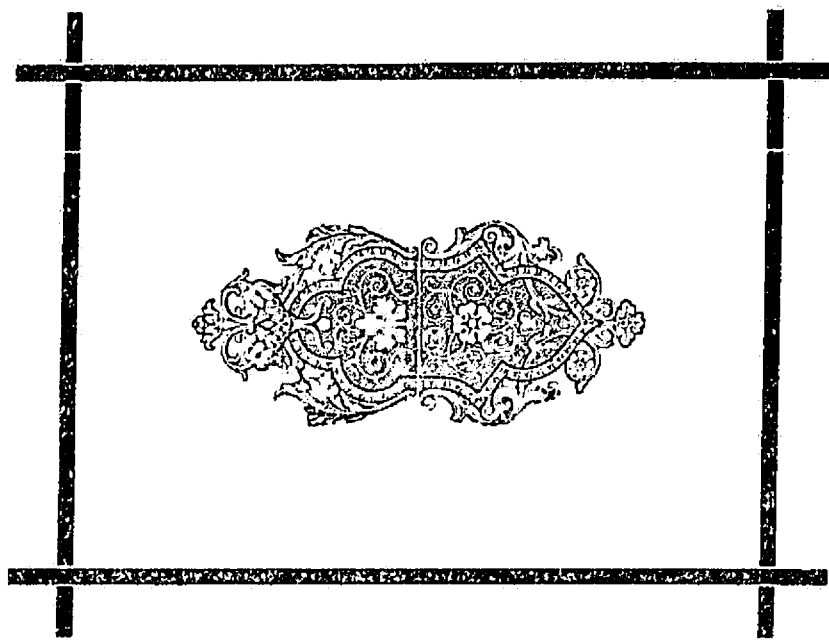
Ruhát, Kelmét, Csipkét

fest és tisztít vegyileg

bármilyen anyagból a legtökéletesebben

26-52

Süveges János kelmefestő és vegy-
tisztító intézete Szarvas.

Gyász eseteknél a ruhák 24 órán belül festetnek.

A THE FOX VISIBLE

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE

Benedek Ernő

BUDAPEST, IV., VERES PÁLNÉ-UTCA 3. SZÁM.

A legkedvezőbb feltételek mellett, kényelmes havi részletfizetésre szállít:

1. The Fox Visible amerikai írógépet és írógépkellékeket.
2. Amerikai redőnyös íróasztalokat.
3. Amerikai könyvtár, irat- és okmánytár berendezéseket.
4. Kisebb nagyobb pénzszekrényeket.
5. Angol bőrgarnitúrákat.

Ugyebár csodálkozik

azon, hogy a THE FOX írógép hirdetéseit sehol sem látta meg. Pedig tapasztalta, hogy száz és száz írógép csinál reklámot magának a legkülönfélébb módokon.

Mos hát

eláruljuk miért terjedt el sok száz THE FOX VISIBLE írógép minden költséges reklámharsonzás nélkül. Mert aki egy THE FOX írógépet megvásárolt és meggyőződött róla, hogy szebb, tartósabb, gyorsabb írógépet keresve sem lehet találni, megmondta mindenkinek, hogy

Egyedül THE FOX

írógépet érdemes beszerezni, mert ez a legtökéletesebb látható írásu új amerikai írógép. A modern írógéptechnika nem produkált még egy a THE FOX-hoz hasonló mesterművet. Amellett, hogy ára sem magas, kedvező feltételek mellett kapható meg

67-100

Részletfizetésre is.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

üveg- és porcellán raktáromat villanycsillár és mindenemü

villanyfelszerelési cikkel

kibővíttem s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a

Ditmár és Brünner Testvérek R. T. csillárgyárának **kizárólagos elárúsítását megkaptam** a legolcsóbbtól a legkényesebb igényeknek eleget tehetek, tekintettel arra, hogy gyári lerakat, a legolcsóbb árban számíthatom.

Kérem a t. közönséget raktáram megtekintését **vételkényszer nélkül.** Villanybevezetést is elvállalok.

A n. é. közönség pártfogását kérve az új vállalatomhoz is.

Maradtam tisztelettel:

3—3

Gross Sándor.

Kolozsvári jogi vizsgákra Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít **Dr. Polcz Rezső ügyvéd,** jogi szeminárium és jogalkalmazást tanító intézete.

Kolozsvr.

Kossuth L. u. 35.

Telefon szám 882.

29—52

Özv. Forschner Mórné szülész nő veje
Winternitz Sándor

legolcsóbb árban el- vállal nap- és esernyő

javításokat pontosan.

Lakása Lakatos postás házában

II. ker., gróf Csáki Albin-utca 100.

14

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség tudomására hozni, hogy

Weisz Márkusz úrtól

a Piac-téren levő

fűszer-, csemege és vegyes kereskedését átvettem

és a mai kor igényeinek megfelelően kibővíttem. Mindenkori a legolcsóbb napi áron szolgálom a legjobb minőségű árukat.

Szives pártfogást kérve:

Tisztelettel

2—5 **Walfisch Károly.**

Legolcsóbb áron korpa, dara, tengeri liszt. Naponta friss lipői túró, sajtok.

Alapított 1880-ban.

Telefon szám : 16.

S Á M U E L A D O L F

könyvnyomdája, könyvkötészete, könyv-, papir- és írószerekkereskedése

S Z A R V A S O N.

Beliczey-út 9. szám.

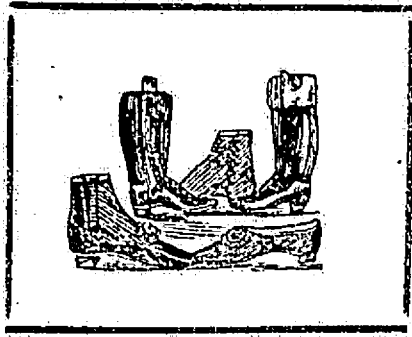
Könyvnyomdában mindennemű könyvnyomdai munkák, u. m.: bál meg-hívók, eljegyzési és esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, falragaszok, körlevelek és gyászjelentések pontosan és jutányos árak mellett készíttetnek,

Könyvkötészetemben mindenféle könyvkötészeti munkák egyszerű és diszes kivitelben a legjutányosabb árak mellett gyorsan és pontosan készíttetnek. Iskola-könyvek a legrövidebb idő alatt köttetnek be.

Olcsó és tartós munka!
Pontos kiszolgálás!

Könyvkereskedésben kaphatók az összes helybeli iskolákban használandó tankönyvek, író- és rajzszerk. Énekes- és imakönyvek nagy választékban. Mindennemű papir és írószerek nagy raktára. — Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

„Szarvas és Vidéke” kiadóhivatala.

Czipész üzlet

SZARVAS.

Hibás lábaknak a legipszelését elvállalom. Utána helyes czipők műizléssel készíttetnek el.

Elsőrendű czipészüzlet (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a legjobb anyagból műizléssel készített modern szabásu czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (uj eljárás) különös gonddal és izléssel készíttetnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanulmányoztam a czipészet technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

SZÜCS JÓZSEF

czipész mester.

A legjobb gummisarkok, krémek, selyemfüzők minden színben, cipő sámfák nagy választékban kaphatók.

Ludtalpbetét faragását eszközlöm, ugyszintén rendes talpbetétek, parafagyökér és remezből kaphatók.

Ócska kocsik |
becseréltetnek

Rendelések gyorsan eszközöltetnek

Kocsigyártó üzlet

Szarvas, Deák Ferenc-utca 434. sz.

Elvállalok minden néven nevezendő f e d e r e s h i n t ő k készítését, javítását és alakítását pontos kivitelben mérsékelt árért, ugyszintén gazdasági kocsik és szekerek készítését és javítását gyorsan és pontosan.

Maradtam szives megrendeléseit kérve

kiváló tisztelettel:

Darida Sámuel

kocsi- és kerékgyártó

30-52

Steckenpferd

liliumtejszappan

19-40

elérhetetlen hatám szeplők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc- és bőr-ápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, Drogériákban, Illatszert és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintny páratlan hatásu női kéz-ápolása a Bergmann „Manera“ liliumkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

EGYETLEN ALKALOM jó árúkat olcsón
◆ beszerezni. ◆

Leltár előtt raktárunk tulzsufoltsága miatt összes cikkeink u. m.: *vászon, chiffon, damast árúk, voál, creton, mosó és gyapju delin, férfi és női ruhaszövetek, costum-kelmék, battistolok, madeirák, grenadinok, függöny, szőnyeg, ágyterítők, paplanok* gyári áron kerülnek eladásra.

A t. vevőközönség saját érdekében cselekszik, ha szükségletét tartós jó minőségű, divatos árukból nálunk szerzi be.

Kiváló tisztelettel:

Fisbein és Krausz

17-52

Sámuel Adolf könyvnyomdája Szarvason.